

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000688

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назар Наталія Іванівна

2. Natalia I. Nazar

Кваліфікація: д.філософ, 231

Ідентифікатор ORCID ID: ORCID 0000-0002-512

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота

Галузь / галузі знань: соціальна робота

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 231 Соціальна робота

Дата захисту: 11-03-2023

Спеціальність за освітою: 231 Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 349

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.41.31, 02.41.41, 04.21.35

Тема дисертації:

1. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У СФЕРІ ЗДОРОВ'Я В КАНАДІ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
2. DEVELOPMENT OF SOCIAL WORK IN THE FIELD OF HEALTH IN CANADA AND UKRAINE: COMPARATIVE ANALYSIS

Реферат:

1. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягають у тому, що вперше у вітчизняній науці в галузі соціальної роботи здійснено цілісний аналіз становлення, розвитку та функціонування соціальної роботи у сфері здоров'я в Канаді й Україні як важливої складової системи соціальної роботи та актуального напрямку практичної діяльності, наукових досліджень і професійної підготовки соціальних працівників обох країн. Простежено генезу соціальної роботи у сфері здоров'я й обґрунтовано авторську періодизацію її розвитку. Обґрунтовано, що соціальна робота у сфері здоров'я, як міждисциплінарна наукова проблема, інтегрує ідеї різних галузей наукового знання – соціальної роботи, охорони здоров'я, психології, соціології, педагогіки, філософії, біоетики, культурології, політології тощо, а результатом її розв'язання є подолання нерівності щодо здоров'я населення, зумовленої впливом соціальних детермінант на здоров'я. Обґрунтовано зміст поняття «соціальна робота у сфері здоров'я» як діяльності спеціально підготовлених соціальних працівників щодо організації та надання соціальних послуг в закладах охорони здоров'я, немедичних

установах і за їх межами (вдома), що реалізується на засадах міждисциплінарного підходу й охоплює всі три рівні практики соціальної роботи. Така діяльність націлена на комплексне розв'язання соціальних проблем у контексті здоров'я людини, і спрямована на покращення добробуту шляхом зміцнення і збереження здоров'я. Її зміст полягає, з одного боку, в сприянні зміни поведінки щодо здоров'я, враховуючи особливості клієнта (вік, стать, особистісні якості, культурну / релігійну приналежність, досвід здоров'я) шляхом навчання здоров'я і наснаження та розкриття його сильних сторін, а з іншого боку, в подоланні бар'єрів у доступі до послуг з охорони здоров'я через відстоювання права на здоров'я, тобто роботі з соціальними детермінантами здоров'я і зміною середовища. Визначено спільне і відмінне у соціальній роботі в сфері здоров'я в Канаді та Україні; синтезовано, узагальнено та інтерпретовано виявлені емпірично й науково обґрунтовані факти, події і явища, що уможливило формулювання закономірностей та виявлення тенденцій розвитку соціальної роботи у сфері здоров'я в Канаді. Обґрунтована модель системи соціальної роботи у сфері здоров'я в Канаді як зразок ефективного розв'язання проблем клієнтів у контексті здоров'я, перш за все, найбільш вразливих груп населення – діти, люди похилого віку, військовослужбовці, особи з інвалідністю та хронічними захворюваннями, представники інших маломобільних груп населення, що мають особливості здоров'я, які порушують їхнє соціальне функціонування. Концепція моделі заснована на цінностях соціальної роботи і стала інструментом використання прогресивних ідей досвіду Канади для удосконалення професійної діяльності соціальних працівників у сфері здоров'я в Україні на чотирьох рівнях – державному, інституційному, регіональному, місцевому (в громаді), за напрямками – концептуальним, нормативним, управлінським, методичним, інформаційним. Подальшого розвитку набули положення теорії і практики професійної діяльності фахівців соціальної роботи у сфері здоров'я в Канаді та Україні; уточнено зміст понять «соціально-медичні послуги», «лікарняна соціальна робота», «медична соціальна робота», «міждисциплінарна команда фахівців здоров'я»; знання про досвід діяльності соціальних працівників у сфері здоров'я в Канаді та Україні, чинники впливу на розвиток соціальної роботи у сфері здоров'я в обох країнах. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні, обґрунтуванні науково-методичних рекомендацій щодо прогностичного розвитку системи соціальної роботи у сфері здоров'я в Україні на основі врахування кращих ідей канадського досвіду, шляхом запровадження змін у концептуальній, нормативній, управлінській, методичній, інформаційній складових. Матеріали дослідження, висновки, положення мають міждисциплінарний характер і можуть використовуватися у викладанні курсів «Соціальна робота: зарубіжний досвід», «Технології соціальної роботи», «Технології збереження здоров'я в соціальній сфері», «Медико-соціальні основи здоров'я» та інших, для написання наукових праць, підготовки підручників, навчальних посібників для закладів вищої освіти, професійної підготовки соціальних працівників до діяльності в сфері здоров'я за кордоном тощо. Результати можуть бути корисними для керівників Центрів надання соціальних послуг в громадах, зокрема для організації та надання комплексних соціально-медичних послуг населенню громади; для практикуючих фахівців соціальної роботи, керівників державних і громадських організацій, що надають соціальні послуги, спрямовані на збереження здоров'я різних категорій населення, для формування технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи у сфері здоров'я.

2. The scientific novelty and theoretical significance of the study is defined by the fact that a comprehensive analysis of the formation, development, and operation of social work in the sphere of health in Canada and Ukraine as a significant and pertinent direction of practical activity, scientific research, and professional training of social workers in both countries. The genesis of social work in the sphere of health is traced and the author's periodization of its development is substantiated. It has been established that social work in the sphere of health, as an interdisciplinary scientific problem, integrates ideas from various branches of scientific knowledge – social work, health care, psychology, sociology, pedagogy, philosophy, bioethics, cultural studies, political science, etc., and the result of its solution is the elimination of inequalities in population health caused by the influence of social determinants on health. The content of the concept of “social work in the sphere of health” is substantiated as an activity of specially trained social workers regarding the organization and provision of social services in health care institutions, non-medical institutions and outside them (at home), which is implemented on the basis of an interdisciplinary approach and covers all three levels of social work practice. Such activities are aimed at

comprehensively solving social problems in the context of human health, and are aimed at improving well-being by strengthening and preserving health. Its content consists, on the one hand, in promoting health behavior change, taking into account the client's characteristics (age, gender, personal qualities, cultural / religious affiliation, health experience) through health education and equipping and revealing its strengths, and on the other hand, in overcoming barriers to access to health care services through advocacy of the right to health, that is, work with social determinants of health and environmental change. The common and different aspects of social work in the sphere of health in Canada and Ukraine are determined; the discovered and scientifically substantiated facts, events and phenomena were synthesized, summarized and interpreted, which made it possible to formulate patterns and identify trends in the development of social work in the sphere of health in Canada. The model of integrated provision of social and medical services to the community's population as a center of effective integrated client problem solving based on social work values in the context of health is substantiated and designed, primarily for representatives of the most vulnerable population groups (children, the elderly, persons with disabilities and chronic diseases, military personnel, representatives of other low-mobility population groups with health characteristics that disrupt their social functioning) as an opportunity to use the progressive ideas of Canada's experience to improve the professional activity of social workers in the sphere of health in Ukraine at four levels (state, regional, local (i.e., in the community), and institutional). The provisions of the theory and practice of the professional activity of social workers in the sphere of health in Canada and Ukraine have gained further development; the content of the concepts "social and medical services", "hospital social work", "medical social work", and "interdisciplinary team of health experts" has been clarified; knowledge about the experience of social workers in the sphere of health in Canada and Ukraine, and factors influencing the development of social work in the sphere of health in both countries have been clarified. The practical significance of the obtained results lies in the development and validation of scientific and methodological recommendations for the prognostic development of the system of social work in the sphere of health in Ukraine based on taking into account the best ideas of the Canadian experience, by introducing changes in the conceptual, regulatory, managerial, methodological, and informational components. The research materials, conclusions, and provisions have an interdisciplinary nature and can be applied to the teaching of courses "Social Work: Foreign Experience", "Technologies of Social Work", "Technologies of health preservation in the social sphere", "Medical and social foundations of health" etc. They can also be used for writing academic papers, creating textbooks and teaching aids for higher education institutions, developing social and pedagogic work technologies, and preparing social workers for work in the international health sector.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 13
- Назар, Н. (2021). Соціальна робота у сфері охорони здоров'я Канади. *Social Work and Education*, Vol. 8, No. 3, 341-351. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.21.3.3>
- Назар, Н. (2020a). Практика соціальної роботи у сфері здоров'я (на прикладі діяльності недержавної організації м. Львів). *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: «Педагогічні науки», 1 (2020), 223-227. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2020-1-223-227>

- Klos, L. & Nazar, N. (2019). Integrated social services based on preservation and promotion of community health: an analysis of the state and prospects of development. *Mental Health: Global Challenges Journal*, 59-69. [https://doi.org/10.32437/MHGcj-2019\(0\).68](https://doi.org/10.32437/MHGcj-2019(0).68)
- Клос, Л., & Назар, Н. (2018). Подолання глобальних викликів соціальної сфери і соціальних хвороб: міждисциплінарний підхід. *Theory and methods of educational management (Теорія та методика управління освітою)*, 1(21), 1-12. <http://umo.edu.ua/katalogh-vidanj/electronic-journal-the-theory-and-methods-of-educational-management-edition-1-21-2018>
- Назар, Н. (2018a). Діяльність соціальних працівників сфери здоров'я в Канаді. *Social Work and Education*, Vol. 5, No. 2, 100-106. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.18.2.10>
- Nazar, N. (2018). Роль фахівців соціальної роботи у реалізації національній концепції охорони психічного здоров'я. *Social Work and Education*, Vol. 5, No. 4., 45-55. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.18.4.4>
- Клос, Л., & Назар, Н. (2016). Соціальна робота у сфері громадського здоров'я (американський досвід). *Педагогіка та психологія професійної освіти*, 4, 200-209.
- Nazar, N. (2020b). The ecosystem approach in health social work. 4th International Conference on Mental Health Care "Mental Health: global challenges of XXI century", *Mental Health: Global Challenges Journal*, 3(2), 16-18. <https://doi.org/10.32437/mhgj.v4i2.90>
- Назар, Н. (2020c). Екосистемний підхід у соціальній роботі в сфері здоров'я. Соціальна робота і сучасність: теорія та практика професійного й 11 особистісного розвитку соціального працівника: Матеріали Десятої Міжнародної науково-практичної конференції, 18 грудня 2020 р., Київ: Ліра-К, 135-138.
- Назар, Н. (2019). Перспективи розвитку соціальної роботи у сфері охорони здоров'я з позицій медичної реформи в Україні. *Забезпечення сталого розвитку в умовах глобалізаційних трансформацій. Збірник матеріалів II конференції молодих науковців*, 25 травня 2019 року, Київ: АПСВТ, 68-69.
- Назар, Н. (2018b). Діяльність соціальних працівників сфери здоров'я в Канаді. Соціальна робота: виклики сьогодення. *Збірник наукових праць за матеріалами VII всеукраїнської науково-практичної конференції*, 26-27 квітня 2018 р., Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 82-83.
- Клос, Л. Є., Назар, Н. І. (2017). Міждисциплінарний підхід у подоланні глобальних викликів соціальних хвороб. Здоров'я людини у соціальному і освітньому вимірах: міжнародне соціальне та освітнє партнерство. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 14-15 листопада 2017 року до Всесвітнього дня боротьби із захворюванням на діабет*, Київ, 66-69.
- Когут, С., Кокоячук, Ю., Назар, Н., Розвадовська, Т. (2020). Вразливість як прояв соціального виключення в Україні. В Є. Фролова (ред.), *Дім: досвід прийняття. Практики включення в Україні та Італії. Практичні рекомендації* (ст. 109-122). Харків: Центр європейської культури «Данте».

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U000886

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клос Лілія Євгенівна

2. Liliya Y. Klos

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9972-7450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Оксана Михайлівна

2. Oksana M. Boiko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8445-3813

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Оксана Олексіївна

2. Oksana O. Kravchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9732-6546

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ставкова Софія Георгіївна

2. Sofiya H. Stavkova

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школяр Мар'яна Володимирівна

2. Maryana V. Shkolyar

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Блавт Оксана Зіновіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Блавт Оксана Зіновіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івасечко Ольга Ярославівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна